

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Občianska náuka
Ročník	ôsmy
Škola	ZŠ Dunajská Lužná
Názov ŠkVP	
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	základné
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná

PREDMET : OBČIANSKA NÁUKA

8.ročník: Časová dotácia: 1 hodina týždenne / 33 hodín ročne

CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

CIELE PREDMETU:

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií tým, že vedie žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerance,
- vytváraní pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznávaniu stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- získaniu základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti,
- uplatňovaní vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,
- vytváraní schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaní mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratiu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE A ZRUČNOSTI

- **sociálne a personálne**
 - viesť žiakov k efektívnej spolupráci v skupine, pozitívne ovplyvňovať kvalitu spoločnej práce,
 - motivovať žiakov k diskusii v skupine,
 - viesť žiakov prostredníctvom spoločných prezentácií, rozborov a hodnotenia práce k sebahodnoteniu ústneho a písomného prejavu a ďalších aktivít,
 - viesť žiakov k utváraniu vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí, k realistickému sebahodnoteniu a sebahodnoteniu, k akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
 - viesť žiakov k pozitívnej predstave o sebe samom, poznať a využívať silné stránky svojej osobnosti,
 - kriticky hodnotiť svoje nedostatky, počítať s nimi pri výbere povolania
- **spoločenské a občianske**
 - oboznámiť žiakov s ich právami a povinnosťami vo všetkých oblastiach spoločenského života,
 - naučiť žiakov kultivovane obhajovať svoje práva v rôznych životných situáciách,
 - dôslednou a systematickou kontrolou zadávaných úloh navodzovať situácie k získaniu vedomia zodpovednosti za včasné plnenie zadávaných úloh a zodpovednosti za vlastnú prácu,
 - pripravovať pre žiakov úlohy, na ktorých sa učia poznávať legislatívu a všeobecné morálne zákony a dodržiavať ich,
 - motivovať žiakov sledovať aktuálne dianie v živote spoločnosti doma a vo svete a dokázať k nemu zaujať stanovisko,
- **pracovné**
 - na konkrétnych situáciách naučiť žiakov dodržiavať pravidlá práce a správania sa,
 - naučiť žiakov využívať vedomosti v záujme vlastného rozvoja aj svojej prípravy na budúce povolanie,
 - naučiť žiakov získať si podklady pre dôležité rozhodnutia v rôznych oblastiach spoločenského života,
- **riešiť problémy**
 - zadávať problémové otázky a úlohy, ktoré žiaci samostatne riešia a prichádzajú k vlastným záverom a riešeniam,
 - viesť žiakov ku kritickému mysleniu, využívaniu logického myslenia,
 - viesť žiakov k tvorivému riešeniu úloh, ktoré dokážu prezentovať a obhajovať,
 - viesť žiakov ku spolupráci pri riešení problémov a úloh v skupine,
 - pripravovať žiakov na prípadný neúspech, naučiť ich vytrvalo hľadať ďalšie možnosti uplatnenia,
- **komunikačné**
 - naučiť žiakov počúvať druhých ľudí, vnímať neverbálnu komunikáciu,
 - naučiť žiakov kultivovane sa vyjadrovať
 - rozvíjať komunikačné schopnosti riadenou diskusiou k učivu, ktoré má súvislosti s aktuálnymi problémami a dňom,

- vhodnými učebnými aktivitami viesť žiakov k presnému a výstižnému vyjadrovaniu sa
- vhodnými príkladmi a úlohami učiť žiakov klásť jasné a zrozumiteľné otázky,
- vytvárať problémové situácie, pri ktorých žiak v spolupráci s ostatnými vyhľadáva informácie, triedi ich a spracováva,
- **v oblasti informačných a komunikačných technológií**
 - viesť žiakov k efektívnemu využívaniu informačno-komunikačnej technológie pri tvorivých aktivitách,
 - viesť žiakov, aby nadobudli schopnosť prostredníctvom internetu a IKT získať a spracovávať informácie a používať pri prezentácii.
- **k celoživotnému učeniu sa**
 - viesť žiakov k uvedomovaniu si významu celoživotného vzdelávania v súčasnej spoločnosti
 - naučiť žiakov samostatne vyhľadávať a triediť informácie z rôznych oblastí spoločenského života,
 - na vhodne zvolených ukážkach viesť žiakov k formulovaniu vlastných záverov, pri ktorých uplatnia teoretické znalosti a naučia sa obhájiť vlastné stanoviská,
 - zadávať žiakom na spracovanie a riešenie úlohy, ktoré žiaci riešia samostatne alebo v skupinách, výsledky svojej práce prezentujú a získané informácie prepájajú do širších celkov, hľadajú medzi nimi súvislosti a vyvodzujú z nich závery.

OBSAH

Súhrn cieľov a obsahu vzdelávania z občianskej náuky v 8. ročníku ZŠ vychádzajúc zo štátneho vzdelávacieho programu

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
Štát a právo / 17 hod			
Štát a jeho podstata	Štát Znaky štátu	Žiak vie vysvetliť príčiny vzniku štátu. Vie charakterizovať všetky znaky štátu. Vie nakresliť vlajku SR. Ovláda text štátnej hymny. Vie vzdať úctu štátnym symbolom	OSR OŽZ PPZ MUV
Funkcie štátu	Funkcie štátu Vnútorne funkcie Vonkajšie funkcie	Vie uviesť príklady na jednotlivé vnútorné funkcie štátu. Vie vysvetliť úlohu štátu z hľadiska jeho vonkajších funkcií. Vie charakterizovať vzťahy SR so susednými štátmi.	OSR OŽZ PPZ MUV
Formy vlády	Monarchia Republika Diktatúra	Vie rozlíšiť medzi absolutistickou a parlamentnou formou monarchie. Vie uviesť konkrétne typy príkladov na demokratickú a nedemokratickú formu republiky.	OSR OŽZ PPZ MUV

		Vie uviesť príklady na typy diktatúr z minulosti i súčasnosti.	
Zložky štátnej moci	Zákonodarná Výkonná Súdna	Vie vysvetliť príčiny rozdelenia štátnej moci na jednotlivé zložky. Vie porovnať jednotlivé zložky štátnej moci.	OSR OŽZ PPZ MUV
Zákonodarná moc	Parlament – NR SR Zákon Zákonodarný proces Zbierka zákonov Platnosť zákona Účinnosť zákona	Vie popísať priebeh plenárneho zasadnutia parlamentu – NR SR. Vie charakterizovať úlohu prezidenta v zákonodarnom procese. Vie rozlišovať medzi platnosťou zákona a účinnosťou zákona.	OSR OŽZ PPZ MUV
Vzťah štátu a práva	Právo Právny štát Právna istota	Vie definovať pojem právo. Vie zdôvodniť spätosť štátu a práva. Vie uviesť príklady z bežného života na platnosť nadosobnej moci zákona.	OSR OŽZ PPZ MUV
Právne normy	Norma Právna norma Morálna norma Náboženská norma Estetická norma	Vie charakterizovať jednotlivé druhy noriem. Na konkrétnych príkladoch vie rozlišovať medzi jednotlivými druhmi noriem.	OSR OŽZ PPZ MUV
Právne inštitúcie SR	Súdy Prokuratúra Advokácia Polícia Notárstvo	Vie popísať funkcie jednotlivých právnych inštitúcií SR. Vie rozlíšiť služby advokáta a notára.	OSR OŽZ PPZ MUV MEV
Právne vedomie	Právne vedomie Vývoj právneho vedomia	Vie popísať prepojenosť právneho vedomia s právnym poriadkom štátu. Vie zdôvodniť praktický význam právnych poznatkov pre budovanie svojho právneho vedomia.	OSR OŽZ PPZ MUV MEV
Právny poriadok (systém) SR	Právne predpisy Odvetvia práva Verejné právo Súkromné právo	Vie definovať pojem právne predpisy. Vie hierarchizovať pojmy právneho systému SR. Vie opísať dve vybrané odvetvia verejného práva. Vie opísať tri vybrané odvetvia súkromného práva.	OSR OŽZ PPZ MUV MEV
Rodinné právo	Zákon o rodine manželstvo - rodina - rozvod	Vie vysvetliť poslanie Zákona o rodine a jeho úlohy.	
Trestné právo	Trestný zákon Trestný čin Trestná zodpovednosť Prezumpcia neviny Predbežné zadržanie Zadržanie	Vie vysvetliť všetky uvedené pojmy. Vie zdôvodniť potrebu dodržiavania zákonov SR.	OSR OŽZ PPZ MUV

	Obvinený Obžalovaný Odsúdený Trest		
Osobnostný a sociálny rozvoj / 15 hod			
Rozvoj osobných a sociálnych spôsobilostí	Sebareflexia Sebaúcta Slabé, silné stránky vlastnej osobnosti Hodnoty, postoje	Žiak sa učí formulovať, zdôvodňovať a obhajovať svoje predstavy a postoje, utvárať si pozitívny postoj k sebe samému aj druhým	OSR OŽZ PPZ MUV
	Sebadôvera Sebapoznanie sebavzdelávanie Zodpovednosť za svoj osobný život	Osvojovať si študijné zručnosti Porozumieť sebe samému a druhým	OSR OŽZ PPZ MUV
	Vzdelanie Celoživotné vzdelávanie Hodnota vzdelania	Žiak sa učí vnímať celoživotné vzdelávanie ako predpoklad svojej úspešnosti v živote, sa učí vnímať vzdelávanie ako verejný statok Žiak sa učí plánovať svoje štúdium	OSR OŽZ PPZ MUV
Prevenia sociálno-patologických javov	Šikanovanie Agresivita Užívanie návykových látok Prevenia	Zvládať vlastné správanie Získať základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií Predchádzať sociálno-patologickým javom a škodlivým spôsobom správania Osvojovať si vedomosti týkajúce sa duševnej hygieny	OSR OŽZ PPZ MUV
	Medziľudské vzťahy Spolupráca Riešenie problémov Komunikácia	Uvedomovať si hodnotu spolupráce Učiť sa zodpovednosti za svoju prácu, úcte k práci druhých. Uvedomovať si hodnotu rôznosti ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov. Rozvíjať základné schopnosti dobrej komunikácie a k tomu príslušné vedomosti	OSR OŽZ PPZ MUV
Rodinná výchova	Typy rodín Vplyv , význam rodiny Interrupcia Antikoncepčia	Vzdelávanie k ľudským právam a k rodinnej výchove Otvorenosť vzťahov v rodine, predchádzanie neželaným javom	OSR OŽZ PPZ MUV

Legenda:	OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj
	ENV – Environmentálna výchova
	MEV – Mediálna výchova
	MUV – Multikultúrna výchova
	DOV – Dopravná výchova
	OŽŽ – Ochrana života a zdravia
	PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Zoznam aplikovaných prierezových tém

PT: 1. Osobnostný a sociálny rozvoj:

- Vedieť rozdeliť si úlohy, nieť zodpovednosť.
- Rozvíjať schopnosti kooperácie a komunikácie.

PT: 2. Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

- Simulovaním rôznych dopravných situácií si osvojovať zásady bežného správania v cestnej premávke.
- Oboznámiť sa s dopravnými značkami napr. prostredníctvom grafického editora.

PT: 3. Environmentálna výchova

- Realizácia rôznych projektov s environmentálnym zameraním.
- Vyjadrovať vlastné názory na rôzne globálne témy.

PT: 4. Ochrana života a zdravia

- Možnosť získať hlavné teoretické vedomosti o sebaochrane a o poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia života a zdravia.

PT: 5. Tvorba projektu a prezentačné schopnosti

- Využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácií vlastnej práce.
- Vedieť sa vyjadriť verbálne aj písomne.

PT: 6. Mediálna výchova

- Poznať mediálnu realitu a jej účinky na osobnosť človeka.
- Poznať vplyv televízie (filmy, reality show, spravodajstvo, reklama, ...), rozhlasu, novín, časopisov, internetu.
- Vedieť pracovať s informáciami.
- Budovať si infromatickú kultúru.

PT: 7. Multikultúrna výchova

- Osvojiť si tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr pri uvedomovaní si a zachovávaní vlastnej kultúrnej identity.
- Rozvíjať komunikačné zručnosti a medziľudské vzťahy.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

8.ročník

Žiak vie:

- vysvetliť príčiny vzniku štátu ,
- charakterizovať všetky znaky štátu,
- nakresliť vlajku SR,
- ovláda text štátnej hymny,
- vzdať úctu štátnym symbolom,
- uviesť príklady na jednotlivé vnútorné funkcie štátu,
- vysvetliť úlohu štátu z hľadiska jeho vonkajších funkcií,
- charakterizovať vzťahy SR so susednými štátmi,
- rozlíšiť medzi absolutistickou a parlamentnou formou monarchie,
- uviesť konkrétne typy príkladov na demokratickú a nedemokratickú formu republiky,
- uviesť príklady na typy diktatúr z minulosti i súčasnosti,
- rozlíšiť medzi absolutistickou a parlamentnou formou monarchie ,
- uviesť konkrétne typy príkladov na demokratickú a nedemokratickú formu republiky ,
- uviesť príklady na typy diktatúr z minulosti i súčasnosti,
- popísať priebeh plenárneho zasadnutia parlamentu – NR SR,
- charakterizovať úlohu prezidenta v zákonodarnom procese,
- rozlišovať medzi platnosťou zákona a účinnosťou zákona,
- definovať pojem právo,
- zdôvodniť spätosť štátu a práva,
- uviesť príklady z bežného života na platnosť nadosobnej moci zákona,
- charakterizovať jednotlivé druhy noriem,
- konkrétnych príkladoch vie rozlišovať medzi jednotlivými druhmi noriem,
- popísať funkcie jednotlivých právnych inštitúcií SR,
- rozlíšiť služby advokáta a notára,
- popísať prepojenosť právneho vedomia s právnym poriadkom štátu,
- zdôvodniť praktický význam právnych poznatkov pre budovanie svojho právneho vedomia,
- definovať pojem právne predpisy,
- hierarchizovať pojmy právneho systému SR,
- opísať dve vybrané odvetvia verejného práva,
- opísať tri vybrané odvetvia súkromného práva,
- vysvetliť poslanie Zákona o rodine a jeho úlohy,
- vysvetliť všetky uvedené pojmy,
- zdôvodniť potrebu dodržiavania zákonov SR,
- formulovať, zdôvodňovať a obhajovať svoje predstavy a postoje, utvárať si pozitívny postoj k sebe samému aj druhým,
- osvojovať si študijné zručnosti,
- porozumieť sebe samému a druhým,
- vnímať celoživotné vzdelávanie ako predpoklad svojej úspešnosti v živote,

- vnímať vzdelávanie ako verejný statok,
- plánovať svoje štúdium,
- zvládať vlastné správanie,
- získať základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií,
- predchádzať sociálno-patologickým javom a škodlivým spôsobom správania,
- osvojovať si vedomosti týkajúce sa duševnej hygieny,
- uvedomovať si hodnotu spolupráce,
- učiť sa zodpovednosti za svoju prácu, úcte k práci druhých. Uvedomovať si hodnotu rôznosti ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov,
- rozvíjať základné schopnosti dobrej komunikácie a k tomu príslušné vedomosti,
- sa vzdeláva v oblasti ľudských práv a k rodinnej výchove,
- byť otvorený vo vzťahoch v rodine, predchádzať neželaným javom,

STRATÉGIE VYUČOVANIA:

- Pri vyučovaní tohto predmetu je potrebné vytvoriť pre žiakov dostatočný priestor na tvorivý prístup k riešeniu problémov, podporovať kritické myslenie a schopnosť samostatnej práce. Dôležité je, aby sa zabezpečil dostatočný priestor na nácvik zručností a aplikáciu získaných poznatkov.
- Učiteľ pri výbere metód volí také metódy a formy práce, ktoré podnecujú aktivitu žiakov a okrem vedomostí rozvíjajú zručnosti a postoje žiakov. Okrem klasických metód využíva aktivizujúce metódy, ako inscenačnú metódu, situačnú metódu, brainstorming, riešenie problémových úloh, prácu s informačnými zdrojmi, najmä s internetom, s tlačou, žiacke referáty.
- Tento predmet priamo vyžaduje aj iné formy vyučovania, ako sú napr. besedy s odborníkmi, návšteva na úrade, v múzeu a podobne.

KRITÉRIÁ HODNOTENIA:

Na hodnotenie predmetu vychádzame s Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.: 2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1.5.2011. Občiansku náuku klasifikujeme. Hodnotiť žiaka a následne klasifikovať musíme komplexne, na princípe individuálneho prístupu k osobnosti a hľadať u žiaka iba dobré veci. Rozvíjame u žiakov správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka posudzujeme získané kompetencie v súlade so školským vzdelávacím programom.

UČEBNÉ ZDROJE:

Učebnica	Materiálne učebné prostriedky	Ďalšie zdroje
<p>Učebnice</p> <p>D. Ďurajková, D Vargová Občianska náuka pre 8.ročník ZŠ a 3.ročník gymnázia s osemročným štúdiom</p>	<p>denná tlač,</p> <p>časopisy,</p> <p>pracovné listy,</p> <p>Dataprojektor</p> <p>Interaktívna tabuľa</p> <p>Vizualizér</p>	<p>internet,CD, školská knižnica, www.zborovna.sk www.wikipedia.sk www.portal.gov.sk Ústava SR Zákon o rodine - Zákon č. 36/2005 Z. z. Trestný zákon – Zákon č.300/2005 Z. z.</p> <p>Bocková, A. a kolektív: Náuka o spoločnosti. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2006, Bratislava</p>

Zodpovedná: Mgr. Štefánia Mináriková